

ŁÓDŹ MIASTEM NOWYCH INWESTYCJI I EDYCJA

—
BADANIE ANTAL

| WSTĘP

Badanie Business Environment Assessment Study jest szerokim projektem badawczym mającym na celu opis rzeczywistości biznesowej, w jakiej funkcjonują firmy. O ocenę poprosiliśmy niemal 500 osób zarządzających przedsiębiorstwami w Polsce. Niniejszy raport, ukazujący ocenę otoczenia biznesowego w Łodzi przez decydentów w polskich firmach jest drugą publikacją związaną z projektem. Wszystkie publikacje złożą się na cykl raportów. Pozwoli to spojrzeć na polski rynek z perspektywy biznesu i wskazać główne trendy w rozwoju ekonomicznym przedsiębiorstw. Organizacje będące partnerami badania zapewniły szeroki zakres ekspercki w badanych obszarach. Antal jako ekspert rynku pracy, CBRE czuwające merytorycznie nad informacjami odnośnie infrastruktury i rynku nieruchomości oraz BPPC, ASPIRE i Adaptive mające głęboki wgląd w obszar czynników decydujących o kolejnych inwestycjach. Mamy nadzieję, że uzyskana wiedza będzie cennym narzędziem opisującym specyfikę łódzkiego rynku.

ARTUR SKIBA
PREZES ANTAL

Napływ nowych firm, zarówno zagranicznych jak też polskich, oraz ich stała ekspansja, są istotnymi czynnikami rozwoju polskiej gospodarki. Inwestorzy tworzą miejsca pracy, edukują pracowników, przynoszą najnowsze trendy, wpływają na rozwój miast, sektorów biznesu i przemysłu, podnoszą konkurencyjność i atrakcyjność ekonomiczną i społeczną kraju. Poznanie korporacyjnych planów inwestycyjnych jest ważne dla oceny kondycji ekonomicznej państwa i nastrojów przedsiębiorców. Poniższy raport przynosi całkiem pozytywny obraz polskiej rzeczywistości biznesowej, nadzieję na utrzymanie dobrej koniunktury oraz odporność na ewentualne kryzysy.

DANIEL BIENIAS
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
CBRE

Branża nowoczesnych usług dla biznesu jest jedną z najszybciej rozwijających się branż w Polsce, nasz kraj jest oceniany jako najatrakcyjniejszy dla tego typu inwestycji w Europie, a w ocenie specjalistów w pierwszej trójce na świecie. Branża, zaczynając od pierwszych pojedynczych inwestycji na początku lat 2000, w tej chwili jest stałym elementem polskiego krajobrazu biznesowego, z zatrudnieniem około 250 tysięcy pracowników oraz centrami operacyjnymi i biznesowymi w dużych i mniejszych polskich miastach. Napędza import usług, zatrudnienie i wykształcenie pracowników, branże nieruchomości biurowych i wiele pokrewnych, szerząc najlepsze praktyki biznesowe wykorzystywane przez największe i najbardziej liczące się korporacje na świecie.

MICHAŁ BIELAWSKI
PARTNER & CFO
ADAPTIVE SOLUTIONS & ADVISORY GROUP

PLANY INWESTYCYJNE

16% decydentów, którzy planują inwestycje w rozwój geograficzny firm, jako miejsce rozważane pod nową lokalizację wskazało Łódź.

Łódź jest jednym z najciekawszych regionów w Polsce pod kątem nowych inwestycji. Inicjatywy Urzędu Miasta, innowacyjna Specjalna Strefa Ekonomiczna, bardzo dobra lokalizacja i infrastruktura transportowa sprawiają, że miasto przez najbliższy czas będzie dynamicznie się rozwijać. Ważnym aspektem jest również kadra, kształcona przez szanowane jednostki edukacyjne, jak również coraz częściej relokująca się lub dojeżdżająca z pobliskich miejscowości, w tym z Warszawy. Łódź to miasto młodych kreatywnych ludzi, na pewno powstanie tutaj wiele prekursorskich i wartościowych projektów na szeroką skalę.

ALEKSANDRA KUJAWA
MENEDŻER
ANTAL IT SERVICES

JOANNA MROCZEK
SENIOR DYREKTOR
RESEARCH & MARKETING
CBRE

W ostatnim czasie Łódź stała się bardzo popularnym miejscem lokalizacji centrów usług. Duża liczba studentów, bliskość do stolicy i rozwój miasta - nowe hotele, biurowce i centra handlowe, lepszy i szybszy transport wpłynęły na wzrost atrakcyjności Łodzi. Z tego powodu w szybkim czasie zostały zajęte dostępne powierzchnie biurowe i zaczęły powstawać nowe. Władze miasta również intensywnie działają na rzecz nowych inwestorów i rozwoju rynku pracy.

W badaniu Business Environment Assessment Study wyróżniono główne aspekty wpływające na decyzje inwestycyjne firm. Respondentów poproszono o ocenę ich otoczenia biznesowego w Łodzi. Dzięki zestawieniu kilku wskaźników, dla każdego z obszarów w raporcie została przedstawiona kompleksowa ocena wyrażona w skali 0-10, gdzie 0 oznacza najgorszą możliwą ocenę, a 10 najlepszą możliwą ocenę.

6,9

to średnia ocena wszystkich czynników dla Łodzi.

INFRASTRUKTURA

6,9

wskaźniki oceny:

- 8,6 Transport drogowy (międzymiastowy)
- 7,9 Transport kolejowy
- 7,1 Infrastruktura rowerowa
- 7 Komunikacja miejska
- 5,8 Komfort komunikacji samochodowej w mieście
- 5,2 Transport lotniczy

Miasto Łódź jest jednym z największych beneficjentów przemian infrastrukturalnych, jakie zaszły w Polsce w ostatnich latach. Dzięki położeniu w samym centrum kraju rozwój powstającej sieci autostrad zapewnia komfortowe połączenie drogowe z każdym dużym miastem w Polsce. Co więcej ostatnie otwarcie najnowszego dworca kolejowego w Polsce - Nowa Fabryczna znacznie poprawiło jakość transportu kolejowego. Zostało to również docenione przez respondentów, którzy bardzo wysoko ocenili zarówno międzymiastowy transport drogowy, jak i poziom transportu kolejowego.

Respondenci jako obszar do poprawy wskazali poziom transportu lotniczego, którego ocena znacznie odbiega od średniej dla całego kraju (7,7). Jednym z powodów może być uboga oferta połączeń z miejscowego portu lotniczego. Ratunkiem dla inwestorów z pewnością jest Lotnisko Fryderyka Chopina w Warszawie oddalone o jedyne 135 km. W przyszłości korzystną zmianą może też planowana lokalizacja Centralnego Portu Komunikacyjnego w Baranowie, około 100 km od Łodzi.

PIOTR PIKIEWICZ
STARSZY KONSULTANT
RESEARCH & MARKETING
CBRE

PRZESTRZEŃ BIUROWA **6,4**

wskaźniki oceny:

- 6,9** Jakość dostępnej powierzchni biurowej
- 6,8** Dostępność przestrzeni biurowej
- 6,5** Dojazd do biura komunikacją publiczną
- 6,2** Atrakcyjność cen powierzchni biurowej
- 5,7** Jakość usług dodatkowych znajdujących się w budynku lub w bezpośrednim sąsiedztwie

W 2017 roku Łódź jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się rynków biurowych w Polsce. Ponad 160 000 mkw. w fazie budowy zapewnia miastu trzecie miejsce spośród wszystkich rynków regionalnych. Rozwój nowych projektów, takich jak Brama Miasta (Skanska), Ogrodowa Office Center (Varimpex), czy Hi Piotrkowska (Master Management Group) zapewnią w najbliższych latach wzrost jakości oferowanej powierzchni biurowej. Pomimo znacznego ożywienia, stopa pustostanów utrzymuje się na jednym z najniższych rynkowych poziomów i nie przekracza 8% dostępnej powierzchni, której jest prawie 400 000 mkw. Średni poziom stawek czynszu w nowopowstających obiektach oscyluje w granicach 11,50 EUR/mkw./miesiąc, a koszt najmu najbardziej atrakcyjnych powierzchni biurowych kształtuje się na poziomie 12.75 EUR/mkw./miesiąc.

Dla inwestorów znaczenie ma również dostępność powierzchni magazynowej i logistycznej. Centralna lokalizacja i bliskość głównych autostrad sprawiają, że okolice Łodzi są jednym z najbardziej popularnych lokalizacji centrów logistycznych i dystrybucyjnych. Obecnie jest tu ponad 1,5 mln mkw. i tylko 0,5% powierzchni niewynajętej. Stawki czynszowe wahają się w granicach 2,40 - 3,40 EUR/mkw./mies. za najlepsze powierzchnie logistyczne, ale mogą sięgać 4,5 EUR/mkw./mies. za magazynki w parkach biznesowych w obrębie miasta.

Respondenci ocenili rynek biurowy w Łodzi nieznacznie niżej niż średnia dla całej Polski (6,4 pkt względem 7,2), jednakże patrząc na dynamiczny rozwój i dużą skalę powstających projektów biurowych, w najbliższych latach ocena i postrzeganie rynku powinny ulec znacznej poprawie.

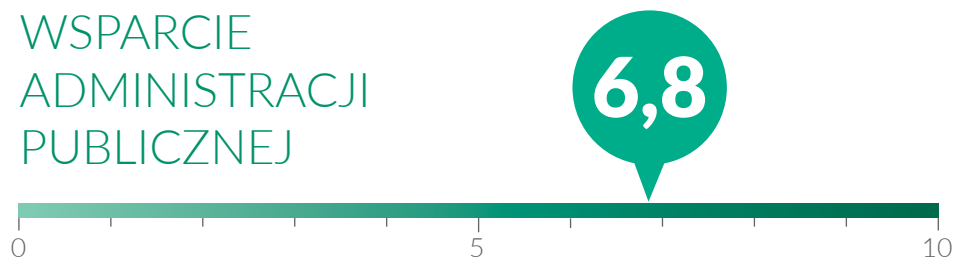
PIOTR PIKIEWICZ
STARSZY KONSULTANT
RESEARCH & MARKETING
CBRE

Rynek nowoczesnych powierzchni biurowych jest dość młody w Łodzi i prawie w całości dedykowany dwóm branżom: branży nowoczesnych usług dla biznesu oraz finansowo-ubezpieczeniowej. O ile w przypadku sektora finansowego są to inwestycje własne lub przeznaczone dla jednego wybranego najemcy, tak w przypadku branży SSC/BPO są to w większości projekty wielolokalowe tzw. "multi-tenant", co w jeszcze większym stopniu nakręca koniunkturę. Większość takich projektów jest uruchamiana dla pierwszego większego najemcy, a potem uzupełniana kolejnymi, a nowi najemcy-inwestorzy pojawiają się zarówno z powodu dostępnej powierzchni biurowej, jak i dlatego, że pozostali inwestorzy już są obecni na danym rynku. Fakt atrakcyjności miasta jest istotnym elementem decyzji przyszłych inwestorów o wyborze lokalizacji, a jest mierzony liczbą oraz wielkością obecnych już przedstawicieli branży. Stosunkowa duża ilość nowobudowanej powierzchni biurowej wskazuje na potencjał rozwoju zwłaszcza branży SSC/BPO i jest potwierdzona optymizmem deweloperów realizujących swoje inwestycje w Łodzi. W przeprowadzonych ostatnio przez nas na potrzeby potencjalnych inwestorów analizach atrakcyjności lokalizacji pod przyszłe centra operacyjne, w 2 na 3 analizach Łódź była wyselekcjonowana do ostatniej fazy i ostatecznej decyzji zarządów inwestorów.

MICHAŁ BIELAWSKI
PARTNER & CFO
ADAPTIVE SOLUTIONS & ADVISORY GROUP

WSPARCIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

wskaźniki oceny:

- 7** Podejmowanie nowych inicjatyw i projektów na rzecz biznesu
- 6,8** Komunikacja z administracją publiczną (dostępność ekspertów, kontakt online)
- 6,5** Wsparcie ze strony przedstawicieli administracji publicznej

Administracja publiczna w Polsce nie cieszy się najlepszą opinią, czego wymiernym dowodem jest wskaźnik ogólnopolski, oceniający ją na 5,6. Są jednak miasta takie jak Łódź, które upatrują swoją przyszłość w ekonomicznym dobrobycie, jaki zapewniany jest przez rozwój i wsparcie biznesu. Dynamiczny zespół łódzki niezwykle sprawnie i efektywnie zarządza rozwojem potencjału miasta i otoczenia dla nowych inicjatyw. Proaktywne podejście do partnerów biznesowych jest tu silnie nacechowane wysokim poziomem zrozumienia zagadnień różnych gałęzi rynku oraz czynników, które warunkują wzrosty i opłacalność biznesową. Taka dbałość i zaangażowanie zostały ewidentnie docenione przez respondentów. Wciąż jednak nie jest to stan idealny, gdyż obostrzenia prawne i procedury często nakładają ograniczenia formalne i czasowe. Na poziomie consultingu inwestycja w Polsce wydaje się być całkowicie racjonalna, jednak zderzenie obcokrajowców z wymogami, prawem pracy, zasadami podatkowymi oraz mechanizmem konstruowania ostatecznego kosztu pracodawcy za pracownika bywa szokiem, dlatego tak ważne jest, aby urzędnicy potrafili „zaprzyjaźnić” inwestora z obowiązującymi zasadami funkcjonowania biznesowego w Polsce.

KAROLINA KORZENIEWSKA
ACCOUNT EXECUTIVE EUROPE
ANTAL

Łódzkie Biuro Obsługi Inwestora jest jednym z bardziej aktywnych regionalnych oddziałów PAIH w Polsce. Inwestorzy mogą liczyć na szeroki dostęp do informacji, wsparcie w pozyskiwaniu pracowników, rozwiązywaniu formalności organizacyjnych, poszukiwaniu tymczasowych i docelowych powierzchni na wynajem, pozyskiwaniu dofinansowania. Urząd aktywnie promuje miasto i tworzy programy rozwojowe, takie jak Młodzi w Łodzi. W ostatnim roku miasto zostało wyróżnione międzynarodowymi nagrodami dla miast najbardziej przyjaznych inwestorom. Niewątpliwie więc poziom zaufania do administracji publicznej będzie się korzystnie zmieniał.

JOANNA MROCZEK
SENIOR DYREKTOR
RESEARCH & MARKETING
CBRE

OCENA LOKALIZACJI JAKO MIEJSCA DO ŻYCIA

7,4

wskaźniki oceny:

- 8,1 Oferta kulturalna
- 7,7 Oferta handlowa
- 7,5 Bezpieczeństwo
- 7,3 Jakość środowiska naturalnego
- 7,1 Oferta edukacyjna
- 6,7 System opieki zdrowotnej

Łódź to niezwykle istotny punkt na mapie kulturalnej kraju. Dawna stolica kina polskiego korzysta z ogromnego potencjału kreatywnego, oferując wiele atrakcji i wyjątkowe wydarzenia. Na mieszkańców i odwiedzających czeka olbrzymia różnorodność koncertów światowych gwiazd muzyki rozrywkowej, prestiżowych zawodów sportowych, targów oraz konferencji. Dzięki stale rozwijającej się ofercie różnorodnych wydarzeń kulturalnych z pogranicza wielu dziedzin sztuki, Łódź znana jest dziś jako miasto festiwalu, w którym odbywa się cyklicznie kilkadziesiąt imprez o międzynarodowym zasięgu.

Wśród najważniejszych cyklicznie odbywających się imprez, które są rozpoznawalne i przyciągają do Łodzi rzesze zainteresowanych osób jest m.in. „Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła” Light Move Festival odbywający się corocznie jesienią, który ukazuje odwiedzającym nowe oblicze przestrzeni miejskich odmienionych dzięki świetlnym iluminacjom. Festiwal to święto koloru, światła, muzyki i dźwięku, który wpisał się już w kalendarz imprez odbywających się w mieście.

W mieście obywają się także Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier, który istnieje od 1991 roku i jest największą tego typu imprezą w Polsce oraz Europie Środkowo-Wschodniej. Co roku przyciąga on tłumy odwiedzających oferując różne atrakcje w ramach wielu elementów, m.in. strefy komiksu, strefy gier, warsztatów, działań edukacyjnych i wystaw.

Innymi inicjatywami są m.in. Łódź Design Festival, który od początku istnienia, czyli od 2007 roku przyjął formę przeglądu osiągnięć polskiego wzornictwa; Festiwal Łódź Czterech Kultur, czy Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych.

POTENCJAŁ EDUKACYJNY, ROZUMIANY JAKO DOSTĘPNOŚĆ PRZYSZŁYCH PRACOWNIKÓW

7,4

wskaźniki oceny:

- 8 Zaplecze edukacji wyższej (liczba uczelni, jakość kształcenia)
- 6,8 Zaplecze edukacji zawodowej/ szkół średnich (liczba szkół, jakość kształcenia)

13

uczelni
w województwie
łódzkim

87 401

Liczba studentów
w województwie
łódzkim ogółem

Największe uczelnie:

UNIwersytet Łódzki

AKADEMIA HUMANISTYCZNO-
EKONOMICZNA W ŁÓDZI

POLITECHNIKA ŁÓDZKA

UNIwersytet Medyczny w Łodzi

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK
W ŁÓDZI

Liczba studentów w województwie łódzkim w podziale na obszary edukacyjne:

finansowy
10 077

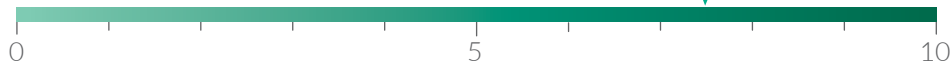
lingwistyczny
7 218

IT
4 285

Opracowanie własne na podstawie danych GUS 2016

POTENCJAŁ BIZNESOWY

7,5

wskaźniki oceny:

Nasylenie rynku firmami konkurencyjnymi (gdzie 0 oznacza brak konkurencji,
a 10 - praktycznie wszystkie firmy konkurencyjne są obecne w lokalizacji)

Największe firmy w Łodzi i okolicach:

RETAIL

KOMFORT
NATURA
ROSSMANN SUPERMARKETY DROGERYJNE
POLSKA

SSC/BPO

INFOSYS POLAND
BSS
LUMILEDS
STX NEXT
ZF TRW
CERI INTERNATIONAL
BARRY CALLEBAUT
CAPITA
CLARIANT SERVICES
CONDUENT
DXC TECHNOLOGY
FLINT GROUP
MCCORMICK
NORDEA BANK

OEX GROUP
UNICREDIT BUSINESS INTEGRATED
SOLUTIONS
UPS GBS

PRODUKCJA

ABB
ALCAN
AMCOR
BORA POLAND
BSH
CERAMIKA PARADYŻ
CERAMIKA TUBĄDZIN
FLEXTRONICS
FUJISEAL
HUTCHINSON POLAND
INDESIT COMPANY POLSKA
MANULI
PRINTPACK
PROFILPAS
SEROPLAST
SIRMAX

SONOCO POLAND PACKAGING SERVICES
SWM POLAND
WOLCZANKA

IT

ACCENTURE
ATOS
COMARCH
ERICPOL
FUJITSU TECHNOLOGY SYSTEMS
GFT
TOM-TOM
TRANSITION TECHNOLOGIES
CYBERCOM

FARMACJA, KOSMETYKI, FMCG

AFLOFARM
GILLETTE
KELLOG'S
MADANA

P&G
UNION

ENERGETYKA

PGE
VEOLIA

POTENCJAŁ ZATRUDNIENIA

6,1

wskaźniki oceny:

- 6,7** kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach analitycznych i finansowych
- 6,5** kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach sprzedażowych
- 6,4** kadry z obszaru administracji i HR
- 6,3** kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach lingwistycznych
- 5,9** kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach z zakresu IT
- 5,6** dostępność kadry niższego szczebla
- 5,1** kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach z zakresu inżynierii

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE:

340,4 tys.

Liczba pracujących osób

3 997,59 zł

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw miesięczne brutto

7,4%

Poziom bezrobocia

GUS, czerwiec 2017

Na rynku dostępność specjalistów z obszaru IT jest wysoka, ale to i tak nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb rynku. Od lat branża informatyczna cierpi z powodu niewystarczającej liczby absolwentów, a co za tym idzie, również doświadczonych pracowników. W porównaniu do danych ogólnopolskich z obszaru IT (wskaźnik 6,6), rynek łódzki spotyka się z mniejszą dostępnością kadry średniego i wyższego szczebla. Łódź jest atrakcyjnym miastem pod kątem inwestycyjnym. Centralna Polska, bliskość stolicy, a przy tym znacznie korzystniejsze warunki wynajmu powierzchni biurowych i mieszkalnych. Dodatkowo coraz lepsza infrastruktura, bogata oferta kulturalna, sporo konferencji i spotkań w ramach obszaru IT.

Prężnie działające strefy ekonomiczne i wsparcie Urzędu Miasta powodują, że Łódź jest rozważana przez większość inwestorów. Dlatego coraz więcej firm polskich i zagranicznych decyduje się na otwarcie swoich oddziałów czy centrów kompetencyjnych właśnie w Łodzi, a co za tym idzie, zapotrzebowanie na specjalistów dynamicznie wzrasta i choć potencjał edukacyjny w Łodzi jest oceniany wysoko, to wciąż brakuje odpowiedniej liczby pracowników. Bliska odległość Warszawy powoduje, że znaczny odsetek specjalistów decyduje się na pracę w stolicy. Część osób dojeżdża do miejsca zatrudnienia w dalszym ciągu mieszkając w Łodzi, tym samym nie podnosząc kosztów życia, a część decyduje się na całkowitą relokację. Warto dodać, że polscy specjaliści są bardzo pożądanymi na rynku światowym, a coraz bardziej powszechna praca zdalna pozwala im współpracować z firmami z dowolnego kraju, zazwyczaj za nieosiągalne w Polsce wynagrodzenie, tym samym są nieaktywni na rodzimym rynku. Miasto Łódź podjęło współpracę z firmami z obszaru IT oraz łódzkimi uczelniami, w celu zwiększenia atrakcyjności kierunków informatycznych oraz dostosowania ich do potrzeb potencjalnych pracodawców. Coraz więcej firm z branży IT decyduje się na zatrudnienie absolwentów i studentów ostatnich lat, więc tym bardziej te działania mogą przelożyć się na zwiększenie liczby specjalistów i ich pozostanie na łódzkim rynku. Warto zaznaczyć, że również dobrze rozwinięte działania marketingowe i employer brandingowe przyczyniają się do wzrostu atrakcyjności stanowisk IT na łódzkim rynku. Firmy organizują meet up'y technologiczne, kierowane do programistów konkursy z atrakcyjnymi nagrodami, publikują materiały video ukazujące, jak wygląda u nich praca, budują dobrą ofertę systemu poleceń, zarówno dla pracowników wewnętrznych, jak i osób z zewnątrz. Na wzrost atrakcyjności może wpłynąć zwiększenie możliwości korzystania z elastycznych godzin pracy oraz pracy zdalnej, dzięki którym dla łódzkich firm mogą pracować osoby z okolic unikając godzin szczytu czy specjaliści z zupełnie innego krańca Polski, a nawet świata.

URSZULA DĘBNIAK
SENIOR CONSULTANT
ANTAL IT SERVICES

Dynamiczne, a przy tym trudne otoczenie rynkowe stawia przed wieloma organizacjami, które planują rozwój swoich działów handlowych, coraz nowsze i bardziej wymagające zadania. Stale rosnące zapotrzebowanie na specjalistów ds. sprzedaży sprawia, że pracodawcy borykają się z wzrostem trudności rekrutacji odpowiednich kandydatów na rynku. W tej sytuacji, aby pozyskać solidnego handlowca nie wystarczy już dobra oferta pracy czy rozpoznawalna marka. Dla licznego grona kandydatów kluczowym elementem jest lokalizacja pracy. Z perspektywy handlowej lokalizacja Łodzi ma charakter strategiczny, gdyż pozwala sprzedawcom bardzo sprawnie obsługiwać stosunkowo duże regiony, jak woj. mazowieckie, wielkopolskie, czy śląskie, a menedżerom na zarządzanie rozproszonym w terenie zespołem. Między innymi dlatego cały obszar województwa łódzkiego bardzo dobrze prezentuje się na tle innych miast Polski pod względem dostępności kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach sprzedażowych, a potencjał zatrudnienia na poziomie 6,5 wskazuje na szczególną atrakcyjność tego regionu. Nie dziwi zatem fakt, że sporo firm np. produkcyjnych stawia na rozwój swoich struktur sprzedażowych właśnie w tym regionie. Ponadto na dynamiczny rozwój potencjału Łodzi wpływają również inwestycje zagraniczne.

KRZYSZTOF BORKOWSKI
KONSULTANT
ANTAL SALES & MARKETING

Rynek usług SSC/BPO to obecnie jeden z najdynamiczniej rozwijających się sektorów w Polsce. Powstawanie nowych centrów również w regionie łódzkim wiąże się ze stale rosnącym zapotrzebowaniem na specjalistów i menedżerów z kompetencjami lingwistycznymi. Coraz więcej pracodawców na co dzień boryka się z poszukiwaniem pracowników na trudnym obecnie rynku, w sektorze SSC/BPO - zdecydowanie rynku kandydata. W związku z rosnącym popytem na specjalistów znających języki obce i deficytem pracowników posługujących się co najmniej dwoma językami, w tym także niszowymi, wynagrodzenia systematycznie rosną, jednak to już nie wystarcza, by pozyskać dobrego specjalistę z obszaru SSC/BPO. Dla licznego grona kandydatów ważnym elementem przy wyborze nowego miejsca pracy jest atrakcyjny pakiet benefitów, w tym elastyczne godziny pracy, home office czy nauka języków obcych. Kluczowa jednak pozostaje możliwość rozwoju zawodowego w międzynarodowym środowisku dla znanej i prestiżowej marki. Pomimo stale rosnących oczekiwań kandydatów wobec nowych ofert pracy Łódź dobrze prezentuje się na tle innych miast Polski pod względem do-

stępności kadry średniego i wyższego szczebla o kompetencjach lingwistycznych, a potencjał zatrudnienia na poziomie 6,1 wskazuje na wzrost atrakcyjności tego regionu. Nowe inwestycje, wzrost wynagrodzeń, atrakcyjne pakiety benefitów i możliwości rozwoju w międzynarodowym środowisku powodują, że Łódź przyciąga coraz większe grono pożądaných kandydatów. W stosunku do ubiegłych lat widzimy też zdecydowanie mniejszą chęć poszukiwania nowych wyzwań zawodowych poza Łodzią wśród rodowitych mieszkańców, co pokazuje, że z roku na rok Łódź staje się coraz bardziej atrakcyjnym miastem do życia i pracy.

ANNA KULAWIAK
DELIVERY MANAGER
ANTAL SSC/BPO

W Polsce największymi ośrodkami dedykowanymi dla nowoczesnych usług dla biznesu są Kraków, Warszawa i Wrocław, które w raporcie Tholons Services Globalization City Index 2017 są w pierwszej setce miast na świecie (8, 23 i odpowiednio 78 miejsce). Łódź jest miastem drugiego wyboru, tak zwanym Tier 2 wraz z Trójmiastem, Poznaniem i Katowicami, a rozwój branży SSC/BPO wyprzedza średni rozwój pozostałych sektorów w Polsce. Pierwsi inwestorzy pojawili się już w 2003 roku, dziś jest ich kilkadziesiąt. W Łodzi zlokalizowane są centra zatrudniające przeszło tysiąc pracowników. Największe to Infosys BPO z zatrudnieniem przeszło 2700 pracowników oraz Nordea Operation Centre i Fujitsu Global Delivery Centre zatrudniające każde prawie 2000 pracowników. Rozwój branży wynika z organicznego wzrostu obecnych graczy - każde z wymienionych centrów znacznie wzrosło w ostatnich kwartałach oraz z ciągłego napływu nowych projektów, do których na przykład zalicza się powstały w 2017 Whirlpool EMEA SSC. Mimo dużego rozwoju branży centrów usług dla biznesu w Łodzi, jestem przekonany, że potencjał ekonomiczny miast umożliwi dalszy dynamiczny wzrost tego sektora. Prognozujemy wzrost zainteresowania inwestorów do lokowania tu nowych projektów centrów usług wspólnych i innych projektów outsourcingowych.

MICHAŁ BIELAWSKI
PARTNER & CFO
ADAPTIVE SOLUTIONS & ADVISORY GROUP

PRZYKŁADY WYNAGRODZEŃ W ŁODZI

	MIN	MAKS
Programista .NET	6450	10200
Programista Java	6450	13000
Programista JavaScript	6450	13500
Programista Frontend	5400	9000
Programista PHP backend	5400	8900
Programista mobile (Android, iOS)	6450	13000
Programista C++ embedded	6450	13000
Administrator sieci	5500	10000
Administrator systemowy	5500	10000
Administrator baz danych	6500	11000
Administrator ds. bezpieczeństwa	6000	15000
Analitik biznesowy z wiedzą IT	5750	10000

	MIN	MAKS
Compliance Analyst with Languages	4 200	5 500
Research Analyst with Languages	3 800	4 500
Business Analyst with Languages	6 000	7 000
Payroll Administrator Specialist	4 000	5 000
Staffing Specialist with Languages	4 000	5 500
Logistic Specialist with Languages	4 200	6 000
Procurement Specialist with Languages	4 200	6 000
Buyer with Languages	5 000	7 000
Customer Service Specialist with Languages	4 000	5 000
Customer Service Team Leader with Languages	6 500	8 000
AP/AR Accountant with English	4 000	5 000
AP/AR Accountant with Languages	4 500	5 500
AP/AR Senior Accountant with English	5 000	6 000
AP/AR Senior Accountant with Languages	5 500	6 500
Accounts Payable/ Account Receivable (AP/AR) Team Leader with English	6 000	7 300
AP/AR Team Leader with Languages	7 000	8 000
RtR Accountant with English	5 500	6 500
RtR Accountant with Languages	6 000	7 000
RtR Team Leader with English	7 500	8 500
RtR Team Leader with Languages	8 000	9 500

PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA I LOGISTYKA

	MIN	MAKS
Planista produkcji	5 000	7 000
Technolog	5 000	8 000
Inżynier jakości	5 000	8 000
Inżynier ds. badań i rozwoju	6 000	12 000
Inżynier procesu	6 000	8 000
Kierownik ds. BHP	10 000	18 000
Kierownik jakości	11 000	15 000
Dyrektor/kierownik produkcji	13 000	18 000
Kierownik utrzymania ruchu	10 000	16 000
Dyrektor techniczny	15 000	20 000
Dyrektor zakładu	25 000	35 000
Dyrektor zarządzający	35 000	60 000
Kierownik magazynu	9 000	15 000
Dyrektor łańcucha dostaw	18 000	35 000
Dyrektor logistyki	15 000	22 000
Spedytor krajowy	4 000	7 000
Spedytor międzynarodowy	5 000	8 000

RETAIL

	MIN	MAKS
Kierownik sklepu	4 000	6 000
Kierownik regionalny	6 000	8 000
Kierownik produktu	10 000	12 000
Kupiec	8 000	10 000
Kierownik marketingu	13 000	23 000
Dyrektor marketingu	18 000	30 000

| METODOLOGIA

Badanie Antal Business Environment Assessment Study zostało przeprowadzone w miesiącach maj – czerwiec 2017 na próbie 489 decydentów w firmach obecnych w Polsce, zajmujących stanowiska prezesów, członków zarządów oraz dyrektorów departamentów. Badanie było prowadzone metodą CATI oraz CAWI. Partnerzy badania: CBRE, BPCC, ASPIRE, Adaptive. Badanie jest prowadzone równoległe na rynku czeskim, słowackim i węgierskim. Raport został uzupełniony danymi Antal, CBRE oraz GUS, Lista 500 Polityka, BISNODE.

KONTAKT

Jeśli chcieliby uzyskać Państwo dodatkowe informacje dotyczące danych zawartych w tym raporcie, zapraszamy do kontaktu:

Agnieszka Wójcik

agnieszka.wojcik@antal.pl

Tel.: +48 728 527 940

Tel.: +48 22 483 50 00

NASZE BIURA W REGIONIE EUROPY ŚRODKOWEJ

Warszawa	warsaw@antal.pl	+48 22 483 50 00		www.antal.pl
Wrocław	wroclaw@antal.pl	+48 71 736 50 00		
Kraków	krakow@antal.pl	+48 12 446 50 00		
Poznań	poznan@antal.pl	+48 61 628 60 00		
Gdańsk	gdansk@antal.pl	+48 58 770 20 10		
Praga	office@antal.cz	+420 296 326 240		www.antal.cz
Bratysława	office@antal.eu.sk	+421 232 310 000		www.antal.eu.sk
Budapeszt	enloyd@enloyd.hu	+36 1 783 00 00		www.enloyd.hu